ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» **(Ἀπ. 1,10)**

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεία Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 –imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ΄ - Ἔτος Μ΄ Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2524	Τὰ ἅγια Θεοφάνεια Παρασκευὴ 6 Ἰανουαρίου 2023	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης

Τὸ λουτρὸ τοῦ Νεεμὰν

(ς΄ ἀνάγνωσμα ἑσπερινοῦ Θεοφανείων· Δ΄ Βασ. 5,9-14. Λουκ. 4,27)

Θεοφάνεια, ἀγαπητοί μου. Μυστήριον μέγα, **Θεοῦ φανέρωσις!** Ὁ ἕνας καὶ μοναδικὸς Θεὸς ἐμφανίζεται σὲ τρία πρόσωπα, τρεῖς ὑποστάσεις. Μία Θεότης τρισήλιος, τρεῖς ἥλιοι ποὺ λάμπουν, φωτίζουν καὶ θερμαίνουν ὅλα τὰ κτίσματα τῶν ὑλικῶν καὶ πνευματικῶν συμπάντων. Εἶνε ἀσύλληπτος, ὅπως λέμε στὴν θεία Λειτουργία· *«Σὺ γὰρ εἶ Θεὸς ἀνέκφραστος, ἀπερινόητος, …**ἀκατάληπτος**»* (εὐχ. ἀγ. ἀναφ.).

Ὅ,τι βέβαια εἶνε ἀκατανόητο δὲν εἶνε καὶ ἀνύπαρκτο. Ἂν κηρύξουμε ἀνύπαρκτα ὅλα τὰ ἀκατανόητα, τότε ἀνύπαρκτος θὰ θεωρηθῇ ὅλος ὁ κόσμος· ἀφοῦ ὅλα (φῶς, μαγνητισμός, ἠλεκτρισμός, παγκόσμιος ἕλξις κ.λπ.) στὴν ἐσώτερη δομή τους, ὅλα εἶνε μυστήρια. Μυστήριο προπαντὸς εἶνε ὁ ἄνθρωπος. Γι᾽ αὐτὸ ἕνας σπουδαῖος ἰατροφιλόσοφος, ὁ Καρρέλ, ἔγραψε ἔργο μὲ τίτλο «Ὁ ἄνθρωπος, αὐτὸς ὁ ἄγνωστος». Καὶ ἂν ὁ ἄνθρωπος, ποὺ εἶνε μιὰ μικρογραφία τοῦ κόσμου, περιέχῃ μυστήρια, πόσο μᾶλλον ὁ Θεός; Αὐτὸς εἶνε τὸ τελείως ἀκατάληπτο μυστήριο. Τί εἴμαστε μπροστά του; Φανταστῆτε ἕνα μυρμηγκάκι ποὺ περπατάει στὸ πτερύγιο ἑνὸς ἀπεράντου οἰκοδομήματος· μπορεῖ αὐτὸ νὰ συλλάβῃ τὸ σχέδιο τοῦ ἀρχιτέκτονος γιὰ ὅλο τὸ κτήριο; Ἀδύνατον. Μυρμηγκάκια κ᾽ ἐμεῖς, στεκόμαστε σὲ ἕνα σημεῖο τοῦ ἀπεράντου σύμπαντος· μόλις μὲ τὶς κεραῖες μας ψαύουμε τὸ ἄπειρο μεγαλεῖο του καὶ σκύβοντας ταπεινὰ ἐμπρὸς στὸ ἀκατάληπτο μυστήριο τῆς Θεότητος λέμε· *«Τίς Θεὸς μέγας ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν; σὺ εἶ ὁ Θεὸς ὁ ποιῶν θαυμάσια (μόνος)»* (Ψαλμ. 76,14-15, μ. προκείμ.).

Οὔτε ἐγὼ εἶμαι εἷς θέσιν νὰ εἰσέλθω στὸν γνόφο τοῦ μυστηρίου τῆς ἁγίας Τριάδος, οὔτε σεῖς εἶστε ἕτοιμοι ν᾽ ἀκούσετε γι᾽ αὐτό. Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος καὶ ἄλλοι πατέρες μίλησαν ἐπ᾽ αὐτοῦ. Ἀλλὰ ἄλλοι καιροί, ἄλλα χρόνια τότε. Τώρα στὸν αἰῶνα μας, ἂν μιλήσουμε περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος καὶ τοῦ κόσμου τῶν ἀΰλων πνευμάτων, εἶνε σὰν νὰ παίζουμε κιθάρα ἐνώπιον ὄνου, σὰν νὰ μιλᾶμε κινέζικα ἢ γιαπωνέζικα σὲ ἀνθρώπους ποὺ ἡ γλῶσσα τους εἶνε γλῶσσα τῶν πέντε αἰσθήσεων, τοῦ σέξ, τῆς ὕλης. **Ἀδύνατον νὰ συνεννοηθοῦμε**. Τὰ ὑψίστα αὐτὰ νοήματα μόνο μὲ τὴν κεραία τῆς πίστεως μποροῦμε νὰ τὰ συλλάβουμε. Μακάριοι ὅσοι ἔχουν αὐτὴ τὴν πίστι.

Ἐπειδὴ λοιπὸν μόνο ἀγγελικὲς γλῶσσες εἶνε ἱκανὲς νὰ ψάλουν σήμερα τὸ μεγαλεῖο τῆς ἁγίας Τριάδος, γι᾽ αὐτὸ ἀφήνοντας τὰ ὕψη τῆς θεολογίας, προσγειωνόμαστε σὲ ἐπίπεδα χαμηλότερα. Τὸ θέμα μας δὲν θὰ εἶνε ὁ ἀόρατος Θεός, ἀλλὰ κάτι ἀπὸ τὸν ὁρατὸ κόσμο, ἕνα δημιούργημα τοῦ Θεοῦ σχετικὸ μὲ τὴν ἑορτή. Τὸ θέμα μας θὰ εἶνε **ὁ ποταμὸς Ἰορδάνης**. Θὰ πῶ λίγα λόγια γι᾽ αὐτὸν πρῶτα ἐν πραγματικῇ καὶ ἔπειτα ἐν ἀλληγορικῇ ἐννοίᾳ.

* * *

● Ἡ Ἁγία Γῆ, ἀδελφοί μου, δὲν ἔχει μεγάλα ποτάμια· ἔχει χειμάρρους, ποὺ τρέχουν τὸ χειμῶνα καὶ τὸ καλοκαίρι ξεραίνονται. **Χείμαρροι** ἦταν π.χ. ὁ *Χορράθ*, ἀπ᾽ ὅπου στὴν παλαιὰ διαθήκη ἔπινε νερὸ ὁ προφήτης Ἠλίας τὸν καιρὸ τῆς ἀνομβρίας (βλ. Γ΄ Βασ. 17,1-7), καὶ ὁ *Κισσῶν*, ὅπου κατέσφαξε τοὺς ἱερεῖς τῆς αἰσχύνης (βλ. ἔ.ἀ. 18,40). Στὴν καινὴ διαθήκη μᾶς συγκινεῖ *«ὁ χείμαρρος τῶν Κέδρων»*, ποὺ τὸν πέρασε ὁ Χριστὸς τὸ βράδυ τῆς Μεγάλης Πέμπτης μαζὶ μὲ τοὺς μαθητάς του γιὰ νὰ μπῇ στὸν κῆπο τῆς Γεθσημανῆ καὶ νὰ προσευχηθῇ ἐναγωνίως (βλ. Ἰω. 18,1).

Ἕνα ποταμὸ ἔχει ἡ Παλαιστίνη, τὸν Ἰορδάνη, ἱστορικὸ ποταμό. Ἔχει τὶς πηγές του ἀπὸ τὸ Ἑρμών, τὸ ὑψηλὸ ὄρος ποὺ βρίσκεται μέσα στὴ Συρία. Κατεβαίνοντας σχηματίζει τὴ χαριτωμένη λίμνη τῆς Γαλιλαίας ἢ Γεννησαρέτ, ἀπ᾽ ὅπου ὁ Θεάνθρωπος Κύριος διάλεξε ψαρᾶδες καὶ σχημάτισε τὸ ἐπιτελεῖο τῶν μαθητῶν του. Ἔπειτα συνεχίζει τὴν κάθοδο καὶ τέλος χύνεται – ποῦ; Μέσα στὴ Νεκρὰ Θάλασ-

σα, λίμνη μεγάλη μὰ καταραμένη. Ἂν ἡ Τιβεριάδα εἶνε παράδεισος, ἡ Νεκρὰ Θάλασσα εἶνε κόλασι. Τίποτα δὲν ζῇ ἐκεῖ. Ἂν ῥίξῃς ψάρι, ψοφάει· ἂν περάσῃ ἀπὸ πάνω πουλί, πέφτει νεκρό. Εἶνε τὸ μέρος ὅπου ἦταν ἄλλοτε τὰ Σόδομα καὶ Γόμορρα, οἱ πόλεις ποὺ ὁ Κύριος καταπόντισε γιὰ τὶς σαρκικὲς ἁμαρτίες τους (ὁμοφυλοφιλία), ἀφοῦ προηγουμένως τὶς ἔκαψε μὲ φωτιὰ καὶ θειάφι. Αὐτὰ γεωγραφικῶς.

Ἀπὸ ἱστορικῆς πλευρᾶς θ' ἀναφέρω ἕνα μόνο γεγονὸς σχετικὸ μὲ τὸν Ἰορδάνη καὶ τὴν ἑορτή, καὶ μετὰ θὰ ἔλθω στὸ δεύτερο σημεῖο τῆς ὁμιλίας. Τὸν 7ο π.Χ. αἰῶνα ξακουστὸς ἀρχιστράτηγος τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας ἦταν **ὁ Νεεμάν**. Ἦταν εὐτυχής; Ὄχι· ἡ εὐτυχία δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰ ἀξιώματα. Ὁ Νεεμὰν εἶχε προσβληθῆ ἀπὸ λέπρα, ἀσθένεια βασανιστική, μεταδοτικὴ καὶ ἀθεράπευτη τότε· μόλις ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἡ ἐπιστήμη κατώρθωσε ν' ἀνακαλύψῃ φάρμακο γι' αὐτήν. Στὴν ὑπηρεσία λοιπὸν τῆς συζύγου τοῦ Νεεμὰν εἶχαν φέρει τότε μία νεαρὴ σκλάβα, ποὺ συνέλαβαν αἰχμάλωτη ἀπὸ τοὺς Ἰσραηλῖτες. Αὐτή, βλέποντας τὴ θλῖψι τῆς κυρίας της, εἶπε· –Στὴν πατρίδα μου ὑπάρχει ἕνας προφήτης τοῦ Θεοῦ, ὁ Ἐλισαῖος· μακάρι ὁ ἀφέντης μου νὰ πήγαινε σ' αὐτόν, ἐκεῖνος μπορεῖ νὰ τὸν γιατρέψῃ. Τὸ εἶπαν στὸν ἀρχιστράτηγο. Καὶ ὁ Νεεμὰν ἀποφάσισε καὶ πῆγε μὲ τὴ συνοδεία του στὸν Ἐλισαῖο. Ὁ προφήτης δὲν βγῆκε νὰ τὸν δῇ, μόνο τοῦ μήνυσε· –Ἂς θέλῃς νὰ θεραπευθῇς, θὰ πᾷς στὴν ὄχθη τοῦ Ἰορδάνου, θὰ γδυθῇς ὅπως σὲ γέννησε ἡ μάνα σου, καὶ θὰ περάσῃς τὸ ποτάμι ἑφτὰ φορές. Θύμωσε ὁ Νεεμὰν καὶ σηκώθηκε νὰ φύγῃ· –Ἀκοῦς ἐκεῖ, λέει· ἐγὼ ἦρθα νομίζοντας ὅτι θὰ βγῇ νὰ μὲ δῇ, νὰ προσευχηθῇ καὶ νὰ μὲ θεραπεύσῃ, κι αὐτὸς μοῦ λέει νὰ λουστῶ ἑφτὰ φορὲς στὸν Ἰορδάνη, λὲς καὶ δὲν ἔχουμε ἐμεῖς στὴ Δαμασκὸ γιὰ νὰ λουστῶ ποτάμια καλύτερα… Ἀλλὰ οἱ ὑπασπισταί του τὸν παρακάλεσαν· –Δὲν σοῦ εἶπε τίποτα δύσκολο ὁ προφήτης· κάνε αὐτὸ ποὺ σὲ συμβούλεψε. Ἐν τέλει ὁ κραταιὸς Νεεμὰν τοὺς ἄκουσε. Πάει στὴν ὄχθη τοῦ Ἰορδάνου, γδύνεται, πέφτει στὰ νερὰ καὶ περνάει τὸ ποτάμι μία, δύο, τρεῖς, τέσσερις, …ἑφτὰ φορές. Καὶ ἔγινε τὸ θαῦμα! Ὅπως πέφτουν τὰ λέπια ἀπὸ τὸ ψάρι, ἔτσι καθάρισε τὸ σῶμα του ἀπὸ τὴ λέπρα καὶ **τὸ δέρμα του ἔγινε σὰν τοῦ μικροῦ παιδιοῦ** (βλ. στ' ἀνάγν. ἑσπ. Θεοφ.· Δ' Βασ. 5,1-14· Λουκ. 4,27). Αὐτὸ συνέβη στὸν τότε στὸν Ἰορδάνη στὸ Νεεμὰν τὸν Σῦρο.

● Τὸ περιστατικὸ αὐτὸ δὲν εἶνε μόνο ἕνα γεγονὸς ποὺ συνέβη τότε· εἶνε συγχρόνως καὶ ἕνα σύμβολο, μιὰ παραβολή. Ἕνας σύγχρονος ποιητὴς λέει· Μὴ βλέπετε τὰ πράγματα βουβά, πεζά· μέσα ἀπ' αὐτὰ **συλλάβετε κάποιο μήνυμα**. Ἐδῶ λοιπὸν ποιό εἶνε τὸ μήνυμα;

Ζῇ καὶ σήμερα ὁ Νεεμάν. Ποιός εἶνε; Ὅλοι ἐμεῖς εἴμαστε Νεεμάν. **Πάσχουμε** ἀπὸ τὴ φοβερὴ πνευματικὴ λέπρα ποὺ λέγεται **ἐμπάθεια - ἁμαρτία**. Ἡ ἁμαρτία εἶνε πολλῶν εἰδῶν. Διακρίνεται σὲ τρεῖς μεγάλες κατηγορίες παθῶν· φιλαργυρία, φιληδονία, φιλοδοξία. Καὶ ἀναλύεται σὲ πλῆθος ἰδιαίτερες ἀσθένειες ὅπως· πλεονεξία, ἀσπλαχνία, σκληροκαρδία, ἀδικία - κακία, μῖσος, φθόνος, δόλος, ψέμα, ὅρκος, λαιμαργία, γαστριμαργία, μέθη, πορνεία, μοιχεία - ὑπερηφάνεια, οἴησις, κενοδοξία, ἀνθρωπαρέσκεια κ.τ.λ.. Ὅποια ἁμαρτία καὶ ἂν πῆτε, λέπρα εἶνε. Βλέπετε π.χ. τὸν φιλάργυρο· δὲν εἶνε ἀρρώστια ἡ προσκόλλησι στὸ χρῆμα; δὲν εἶνε λεπρός; Προτιμότερο νὰ ἦταν λεπρός· τὸ λεπρὸ θὰ τὸν πάρῃ λίγο ὁ ὕπνος, αὐτὸς μένει ἄυπνος μετρώντας τὰ ἀργύρια.

Ποιός θὰ μᾶς καθαρίσῃ ἀπὸ τὴν ἁμαρτία; Ὁ Ἰορδάνης. Ποιός Ἰορδάνης; **Ὁ ποταμὸς τῆς μετανοίας, τῶν δακρύων**. Ἂν κάποιος πάῃ στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ βαπτισθῇ στὸν Ἰορδάνη ἀλλὰ δὲν βαπτισθῇ στὴ μετάνοια, δὲν θεραπεύθηκε. Ὤ ἂν μπορούσατε νὰ τὸ πιστέψετε! Ἀπ' ὅλο τὸ ἐκκλησίασμα ἀμφιβάλλω ἂν δέκα ἄνθρωποι ἔχουν περάσει ἀπὸ αὐτὸ τὸν Ἰορδάνη. Δὲν τὸ λέω ἐγώ, τὸ λέει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Πολλὰ δάκρυα κυλᾶνε στὸν κόσμο· δὲν ἔχουν ὅλα ἀξία. Δῶστε μου, δῶστε μου ἕνα δάκρυ ἀπὸ ἐκεῖνα τοῦ Πέτρου, ὅταν τὴ νύχτα τῆς Μεγάλης Πέμπτης *«ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσε πικρῶς»* (Ματθ. 26,75). Δῶστε μου ἕνα δάκρυ ἀπὸ ἐκεῖνα τῆς ἁμαρτωλῆς τῆς Μεγάλης Τρίτης. Κάθε δάκρυ ποὺ χύνει ὁ μετανοημένος γίνεται Ἰορδάνης.

Σήμερα ἡ Ἐκκλησία μας ἑορτάζει καὶ καλεῖ τὰ παιδιά της· **Τρέξτε στὸ λουτρό, στὸν Ἰορδάνη τῆς ἱερᾶς ἐξομολογήσεως!** καὶ θὰ βγῆτε καθαροὶ καὶ ντυμένοι τὸν Χριστό (βλ. Ῥωμ. 13,14. Γαλ. 3,27).

* * *

Αὐτά, ἀγαπητοί μου, εἶχα σήμερα νὰ σᾶς πῶ. Ξέρω ὅτι ἡ μετάνοια εἶνε ἀπὸ τὰ δυσκολώτερα μυστήρια, γιατὶ οἱ ἄνθρωποι εἶνε δύσκολοι στὸ νὰ ἐξομολογηθοῦν. **Ἐνῷ εἶνε «λεπροί», δυστροποῦν σὰν τὸ Νεεμάν**. Ὅπως λοιπὸν ἐκεῖνος δέχτηκε καὶ λούστηκε στὰ Ἰορδάνεια νάματα καὶ καθαρίστηκε, ἔτσι ὅλοι νὰ πέσουμε καὶ νὰ καθαριστοῦμε στὸν Ἰορδάνη τῆς μετανοίας δοξάζοντες Πατέρα, Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα εἰς αἰῶνας αἰώνων· ἀμήν.

(†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος

Ἀπομαγνητοφωνημένη ὁμιλία, ποὺ ἔγινε στὸν ἱ. ναὸ Ἁγ. Γεωργίου πόλεως Φλωρίνης τὴν Κυριακὴ 6-1-1974 τὸ πρωί, μὲ νέο τώρα τίτλο. Καταγραφὴ καὶ σύντμησις 22-11-2022.

Τὸ φυλλάδιο διανέμεται ἀπὸ τὸν Ἱεραποστολικὸ Σύλλογο Κυριακή, τηλ: 23510 22183 – Κατερίνη,
μὲ τὴν εὐλογία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.
Στὸ διαδίκτυο στὸν ἱστότοπο: http://iskiriaki.com

ΚΥΡΙΑΚΗ
ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεία Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 –imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ΄ - Ἔτος Μ΄ Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2526	Τῶν ἁγίων Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου Τετάρτη 18 Ἰανουαρίου 2023	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης

Ποιοί παράγοντες διαμόρφωσαν τὸν Ἀθανάσιο;

Ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος, ἀδελφοί μου, μᾶς καλεῖ σήμερα σὲ **ἑορτὴ καὶ πανήγυρι**.

Ἀθανάσιος! Ἕνας κόσμος ὁλόκληρος· ἡ πύρινη γλῶσσα, ὁ πνευματικὸς πέλεκυς, ὁ Ἄτλας τῆς Ὀρθοδοξίας, ὁ ἄθραυστος ἀδάμας, ὁ ἀκαταπόντιστος βράχος, ὁ πνευματικὸς μαγνήτης, ὁ *«δέκατος τρίτος τῶν ἀποστόλων»*. Ἀθανάσιος! *«Ἐπιλείψει με ὁ χρόνος»* (Ἑβρ. 11,32) ἂν θελήσω νὰ ἐκθέσω τὰ χαρίσματά του. Ἡ Ἱστορία τὸν ἀπαθανάτισε μὲ μία λέξι· Ἀθανάσιος **ὁ μέγας**.

* * *

√ Γεννήθηκε τὸ 298 μ.Χ., πρὶν ἀπὸ τὸ διωγμὸ τοῦ Διοκλητιανοῦ, στὴν Ἀλεξάνδρεια, τὴ μεγαλούπολι τῆς Αἰγύπτου, μέσα σὲ χριστιανικὴ οἰκογένεια. **Οἱ γονεῖς** του ἦταν φτωχοὶ ἀλλὰ εὐσεβεῖς. Αὐτοὶ ἔσπειραν τὸν καλὸ σπόρο στὴν ψυχή του.

√ Μέσα στὸ πλῆθος μιᾶς μεγαλουπόλεως τί ἐλπίδες ἔχει ἕνα φτωχαδάκι νὰ ἐξελιχθῇ; Νά ὅμως ποὺ τὸν Ἀθανάσιο τὸν ἀνακάλυψε ὁ ποιμενάρχης, ὁ **ἅγιος Ἀλέξανδρος** πατριάρχης Ἀλεξανδρείας. Πῶς τὸν ἀνακάλυψε; Πάνω σὲ ἕνα παιχνίδι! – πέστε μου, τί παιχνίδια κάνουν τὰ παιδιά σας, νὰ σᾶς πῶ τί θὰ γίνουν. Μιὰ μέρα, καθὼς κοίταζε ἀπ' τὸ παράθυρο τῆς ἐπισκοπῆς, εἶδε κάτω στὴν ἀκρογιαλιὰ μιὰ ὁμάδα παιδιῶν νὰ παίζουν. Ἕνα ἀπ' αὐτὰ (ὁ Ἀθανάσιος) βάπτιζε κάποιο ἄλλο μὰ μὲ τόση ἀκρίβεια καὶ ἱεροπρέπεια, λὲς καὶ ἦταν πεπειραμένος κληρικός. Θαύμασε ὁ ἅγιος Ἀλέξανδρος καὶ ἐπικύρωσε τὴν τελετή! Τὸν κάλεσε κοντά του καὶ στὸ ἑξῆς τὸν πῆρε πλέον ὑπὸ τὴ φροντίδα καὶ προστασία του. Ἀπὸ τὸ παιχνίδι ἐκεῖνο διέβλεψε τὸ μέλλον, ὅτι ὁ μικρὸς αὐτὸς θὰ γίνῃ κληρικός.

Ἀπὸ **τὰ παιχνίδια** τῆς σημερινῆς γενεᾶς καταλαβαίνει κανεὶς τί θὰ γίνουν αὔριο τὰ παιδιά. Μπῆκα χθὲς σ' ἕνα λεωφορεῖο καὶ μέσ' στὸ συνωστισμὸ νά καὶ μιὰ κυρία μ' ἕνα ἀγοράκι· ὁ μικρὸς κρατοῦσε ἕνα περίστροφο καὶ μὲ τὶς ψεύτικες καψοῦλες ἄρχισε νὰ πυροβολῇ τοὺς ἐπιβάτες. Λέω στὴν κυρία· –Τέτοια παιχνίδια στὰ παιδιά; –Τό 'φερε ὁ νονός του, λέει. –Τόσο καταλαβαίνει κι αὐτός!... τῆς ἀπαντῶ· τὸ παιδάκι, ποὺ συνηθίζει τώρα νὰ πυροβολῇ ψεύτικα, μεθαύριο –ὁ Θεὸς νὰ φυλάξῃ– θὰ πάρῃ πραγματικὸ περίστροφο καὶ ὑπάρχει φόβος μήπως τὸ στρέψῃ καὶ ἐναντίον τῶν γονέων του. Τέτοια παιχνίδια θά 'πρεπε νὰ ἀπαγορεύωνται, ὄχι νὰ δωρίζωνται στὰ παιδιά...

Κατάλαβε λοιπὸν ὁ ἅγιος Ἀλέξανδρος τὴν ψυχὴ τοῦ Ἀθανασίου. Καὶ μεγαλώνοντας ὁ μικρὸς ἔγινε πράγματι κληρικὸς καὶ δεξὶ χέρι τοῦ γέροντος. Τὸ 325 μ.Χ. μάλιστα ὁ διάκονος τότε Ἀθανάσιος τὸν συνώδευσε **στὴν Πρώτη (Α΄) Οἰκουμενικὴ Σύνοδο**· ἐκεῖ ἔλαμψε μὲ τὴν πίστι καὶ τὴ χάρι, ποὺ τοῦ εἶχε δοθῆ, καταπολεμώντας τὴν φοβερὴ αἵρεσι τοῦ Ἀρείου.

Κοντὰ στὸν ἅγιο Ἀλέξανδρο ἦταν πάντοτε. Ὅταν ὅμως ὁ γέροντας ἐπίσκοπος πλησίαζε νὰ πεθάνῃ, ὁ Ἀθανάσιος **ἐξαφανίστηκε!** Μὰ τότε λοιπὸν βρῆκε ὁ εὐλογημένος τὴν ὥρα νὰ φύγῃ; Ὁ γέροντάς του τὸν ἀναζητοῦσε· Ἀθανάσιε, Ἀθανάσιε, ποῦ εἶσαι; ἔλεγε. Ἂν νομίζῃς πὼς θὰ ξεφύγῃς, κάνεις λάθος· δὲν θὰ ξεφύγῃς... Τί συνέβη, γιατί ἔφυγε; Εἶχε βαθειὰ συνείδησι τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἐπισκόπου καὶ φοβόταν ὅτι, μετὰ τὴν κοίμησι τοῦ γέροντος, θὰ τὸν ἁρπάξουν νὰ τὸν κάνουν ἐπίσκοπο. – Καὶ πρέπει νὰ γίνωνται ἐπίσκοποι τέτοιοι γίγαντες, ὄχι νᾶνοι καὶ φαῦλοι. Ὦ ἅγιε Ἀθανάσιε, δὲν κατεβαίνεις πάλι στὴ γῆ, ποὺ κάποιοι παλεύουν σὰν λιοντάρια νὰ καταλάβουν θρόνους;... Ἔφυγε ἐκεῖνος τότε μέσα σὲ σπηλιές· ἀλλὰ πῆγαν, τὸν βρῆκαν, τὸν πῆραν καὶ **μὲ τὴ βία τὸν ἔκαναν ἐπίσκοπο**.

√ Στοὺς συντελεστὰς ποὺ διαμόρφωσαν τὸν χαρακτῆρα τοῦ μεγάλου Ἀθανασίου μνημονεύσαμε πρῶτον τοὺς γονεῖς του καὶ δεύτερον τὸν ἅγιο ἐπίσκοπό του. Ἐκεῖνο ποὺ ἐπίσης τὸν φρονημάτισε ἦταν τὸ **περιβάλλον** τῆς ἐποχῆς ἐκείνης γενικά. Ἔζησε στὴν ἐποχὴ τοῦ αὐτοκράτορος μεγάλου Κωνσταντίνου, ὅταν σταμάτησαν οἱ διωγμοί, οἱ ὁποῖοι γέμισαν τὴν Ἐκκλησία μὲ **μάρτυρες**. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς **ὁμολογητὰς** τῆς πίστεως, ποὺ ἐπέζησαν, εἶχαν μείνει σωματικῶς ἀνάπηροι. Ἔβλεπε κανεὶς τότε ἁγίους ἄντρες καὶ γυναῖκες μὲ κομμένα αὐτιά, κομμένες μύτες, βγαλμένα μάτια, ξερριζωμένα δόντια, μὲ τὰ πρόσωπα παραμορφωμένα, μὲ μέλη τοῦ σώματος καυτηριασμένα...· μὲ τέτοια «παράσημα» διὰ Χριστόν. Ὅλοι αὐτοὶ ἦταν ἄξιοι σεβασμοῦ, καὶ ὁ ἡρωισμός τους εἶχε ἐπίδρασι ἐπάνω σὲ

ὅλους, μάλιστα δὲ στὴ νεανικὴ ψυχὴ τοῦ μεγάλου Ἀθανασίου.

Ἔχει σημασία αὐτό. Ὅταν πῆγα στὰ Γρεβενὰ τὸ 1946, μοῦ ἔδειξαν τὸ ἄγαλμα τοῦ **ἐπισκόπου Αἰμιλιανοῦ**, ὁ ὁποῖος μαρτύρησε ἐκεῖ τὸ 1911. Στὸ ἀντίκρυσμα τῆς μορφῆς του πραγματικὰ λύγισα. Σὲ ποιόν τόπο, λέω, μὲ καλεῖ ὁ Θεὸς νὰ ἐργαστῶ; ἐδῶ, ποὺ ἕνας ἱεράρχης πότισε μὲ τὸ αἷμα του τὰ λουλούδια τῆς Μακεδονίας!…

Ὅταν λοιπὸν καὶ ὁ Ἀθανάσιος ἔμπαινε στὴν ἐκκλησία, ἔβλεπε τὸ θρόνο – τίνος; τοῦ ἐπισκόπου Πέτρου Ἀλεξανδρείας, καὶ δὲν ἦταν πολλὰ χρόνια ποὺ ὁ ἅγιος αὐτὸς εἶχε μαρτυρήσει γιὰ τὴν πίστι τοῦ Χριστοῦ (τὸ 305 μ.Χ.). Μέσα σὲ τέτοιο περιβάλλον, **ἡρωισμοῦ γιὰ τὴν πίστι**, γεννήθηκε καὶ μεγάλωσε ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος· καὶ ἡ πίστι του γιγαντώθηκε.

√ Βοήθησαν οἱ γονεῖς, βοήθησε ὁ ἐπίσκοπος, βοήθησαν οἱ ἥρωες καὶ οἱ μάρτυρες, ἀλλὰ εἶχε καὶ ἕναν σπουδαῖο **καθηγητή**. Τί καθηγητή· ἀγράμματο! Ποιόν· τὸν **ἅγιο Ἀντώνιο**. Ἔφευγε ἀπὸ τὴν πόλι, ἔβγαινε στὴν ἔρημο, καθόταν κοντά του μέρες καὶ νύχτες, καὶ ἄκουγε ἀπὸ τὸ στόμα του τὰ ὑψηλὰ μαθήματα τῆς νηπτικῆς θεολογίας καὶ τῆς χριστιανικῆς τελειότητος. Τέτοιον στενὸ σύνδεσμο εἶχαν μεταξύ τους, ὥστε, λίγο προτοῦ νὰ παραδώσῃ τὸ πνεῦμα ὁ Ἀντώνιος, χάρισε στὸν Ἀθανάσιο τὴ μηλωτή του, ἕνα πανωφόρι ἀπὸ προβειά, νὰ τό 'χῃ εὐλογία καὶ ἐνθύμιο.

√ Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς δασκάλους αὐτούς, ποὺ πεθαίνουν βέβαια, εἶχε καὶ κάποιον ἄλλον ποὺ ἐκεῖνος δὲν πεθαίνει, μένει ἀθάνατος. Ποιόν; Ὅπως ὁ μέγας Ἀλέξανδρος λένε ὅτι κάτω ἀπ' τὸ προσκέφαλό του εἶχε τὸν Ὅμηρο καὶ τὸν διάβαζε, ἔτσι ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος εἶχε τὴν **ἁγία Γραφή**. Πολὺ λίγοι μελέτησαν ἀπ' τὴν ἀρχὴ μέχρι τὸ τέλος ὅπως αὐτὸς τὴν Παλαιὰ καὶ τὴν Καινὴ Διαθήκη. Ὅποιος διαβάζει τὰ ἔργα του βλέπει νὰ εἶνε γεμᾶτα ἀπὸ τὰ ῥητὰ τῆς Γραφῆς, ποὺ τὰ ἑρμηνεύει μὲ τὸ φωτισμὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Λένε, ὅτι ἤξερε ἀπ' ἔξω Παλαιὰ καὶ Καινὴ Διαθήκη. Αὐτὴ ἦταν τὸ στήριγμα καὶ ἡ παρηγοριά του μέσα στοὺς διωγμούς.

√ Ἄφησα τελευταῖο τὸ σπουδαιότερο. Διότι μπορεῖ νά 'χῃς στὰ χέρια σου τὴν ἁγία Γραφὴ καὶ νὰ τὴ διαβάζῃς, μπορεῖ νά 'σαι καὶ θεολόγος, νὰ ἔμαθες καὶ γλῶσσες, μπορεῖ ν' ἀκοῦς τὸν καλύτερο ἱεροκήρυκα, μπορεῖ νὰ ἔχῃς τὸν καλύτερο ἱερέα - ἐφημέριο, ἀλλὰ ἅμα λείψῃ τὸ ἁλάτι, τὸ φῶς, τὸ ὀξυγόνο, ἅμα μὲ μιὰ λέξι λείψῃ **ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ**, δὲν κάνεις τίποτα. Τί εἶνε αὐτὴ ἡ χάρις; Εἶνε κάτι σὰν τὸ ἠλεκτρικὸ ῥεῦμα. Ἂν δὲν ὑπάρχῃ ῥεῦμα, καὶ τὸν καλύτερο πολυέλεο νὰ φέρῃς, πάλι στὸ σκοτάδι μένεις.

Τὸ ῥεῦμα αὐτὸ τὸ ὑπερφυσικὸ ποὺ ἔρχεται – δὲν εἶνε παραμύθια αὐτά, εἶνε ζωή–, εἶνε ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ. *«Χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν»*, εἶπε ὁ Κύριός μας (Ἰω. 15,5), χωρὶς τὴ δική μου βοήθεια δὲν μπορεῖτε νὰ κάνετε τίποτα. **Ἀπὸ τὸν οὐρανὸ** εἶχε τὴν ἔμπνευσι ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος, ἀπὸ 'κεῖ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ τοῦ ἔδινε τὴ δύναμι ὥστε νὰ ἀναδειχθῇ μέγας.

* * *

Σήμερα, ἀδελφοί μου, ἀκούγονται **παράπονα**· Δὲν ἔχουμε παπᾶδες, ἱεροκήρυκες, θεολόγους, ἐπισκόπους… Εἶνε εἰλικρινῆ τὰ παράπονα;

Ἂς βάλῃ ὁ καθένας τὸ χέρι στὴν καρδιά. Γιατί λιγόστεψαν οἱ ἐργάτες τῆς Ἐκκλησίας; – καὶ θά 'ρθῃ μέρα, τὸ βλέπω, ποὺ θὰ ζητᾶμε μὲ τὸ φανάρι παπᾶ καὶ δὲν θὰ βρίσκεται. Ἤδη 1.000 χωριά, ἀπὸ τὴν Ἤπειρο μέχρι τὸν Ἕβρο, παπᾶ δὲν ἔχουν. Πρότειναν στοὺς νέους, ὅποιος θέλει νὰ γίνῃ στὰ παραμεθόρια χωριὰ παπᾶς μαζὶ καὶ δάσκαλος, μὲ δύο μισθούς. Καὶ τί νομίζετε; Ἀπ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα παρουσιάστηκαν ἀρχικὰ 70 ἐνδιαφερόμενοι καὶ τελικὰ ἔμειναν μόνο 25! Ἐνῷ στὸ Ι.Κ.Α. γιὰ 94 θέσεις παρουσιάστηκαν 5.000 ὑποψήφιοι. **Πῶς καταντήσαμε ἔτσι;**

Ἀλλὰ βέβαια, ὅταν ὁ παπᾶς δὲν μπορῇ νὰ κυκλοφορήσῃ ἔξω διότι ἀντιμετωπίζει χλεύη, τί περιμένετε; Ἐγὼ τοὐλάχιστον στὴν Ἀθήνα ἔχω κόλασι. Ὅπου παρουσιαστῇ τὸ ῥάσο, σὲ τραῖνο, ἀεροπλάνο κ.λπ., τὸ ἐμπαίζει κι ὁ τελευταῖος ἀλήτης. **Πῶς λοιπὸν ὁ νέος νὰ γίνῃ παπᾶς**, ὅταν τὸ περιβάλλον δὲν βοηθάῃ; Χαζὸς εἶνε; θὰ γίνῃ ἐπιστήμονας, δικηγόρος, γιατρός, ἀξιωματικός, ἀεροπόρος, τὰ πάντα – παπᾶς δὲν γίνεται. Ἅμα μέσα στὸ πλῆθος τῶν παιδιῶν παρουσιαστῇ ἕνα καὶ πῇ «Ἐγώ, πατέρα, διάβασα τὸν ἅγιο Ἀθανάσιο ἢ τὸ Χρυσόστομο, μίσησα τὰ ἐγκόσμια καὶ σκέπτομαι κάποια ἀνώτερη ζωή», ἀντὶ νὰ ποῦν «Δόξα σοι, ὁ Θεός, τί δῶρο κάνεις στὸ σπίτι μας!» στὸ σπίτι πέφτει θρῆνος λὲς κ' ἔχουν φέρετρο. Θ' αὐτοκτονήσω! ἀπειλοῦν. Καὶ τρέφουν μῖσος· ὄχι μόνο ἐναντίον τοῦ παιδιοῦ, ἀλλὰ κ' ἐναντίον τοῦ ἱεροκήρυκα. Τὸ ἔζησα· κινδυνέψαμε κι ἀπὸ Βουλγάρους, Ἰταλούς, Γερμανούς· μὰ πολὺ περισσότερο ἀπὸ γονεῖς τῆς πατρίδος μας, οἱ ὁποῖοι ἐμποδίζουν τὸ παιδί τους νὰ βαδίσῃ στὰ ἴχνη τῶν ἁγίων. Τί γενεὰ εἶν' αὐτή; πέστε μου.

Ἔτσι συμβαίνει· τοὺς ἁγίους τοὺς παλαιοὺς τοὺς τιμᾶμε, τοὺς σημερινοὺς τοὺς ὑβρίζουμε. Ἡ Ὀρθοδοξία μας παντοῦ δοξάζεται, κ' ἔρχονται ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴ καὶ ζητοῦν· Στεῖλτε μας νέους ἱεραποστόλους!… Ἐδῶ ὅμως δὲν πᾶνε οὔτε στὴν Πρέσπα, στὴν Ἀφρικὴ θὰ πᾶνε; Νά τί κάνετε, ἐσὺ μάνα κ' ἐσὺ πατέρα καὶ ὅλοι, μὲ τὴ χλεύη σας στὸν παπᾶ καὶ τὶς ἀσχημοσύνες στὸ δρόμο κατὰ τοῦ ῥάσου. Τὸ δέντρο γιὰ ν' ἀναπτυχθῇ θέλει πότισμα· ὅταν ἐσύ, ἀντὶ νὰ ῥίξῃς νερὸ στὸ λουλούδι, **ῥίχνῃς φαρμάκι στὴ ῥίζα** του, πῶς ν' ἀναπτυχθῇ; Νά γιατί σήμερα ἔχουμε τέτοια ἔλλειψι ἐργατῶν.

Εὔχομαι νὰ βοηθήσῃ ὁ ἅγιος Θεός, ἡ πατρίδα μας νὰ βγάλῃ πάλι **νέους ἱεραποστόλους** καὶ κληρικούς, ποὺ θὰ πᾶνε παντοῦ νὰ κηρύξουν· *«Εἷς ἅγιος, εἷς Κύριος, Ἰησοῦς Χριστός, εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρός· ἀμήν»* (Φιλ. 2,11 καὶ θ. Λειτ.).

(†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος

Ἀπομαγνητοφωνημένη ὁμιλία, ἡ ὁποία ἔγινε στὸν ἱ. ναὸ Ἁγ. Δημητρίου Ψυρρῆ - Ἀθηνῶν τὴν 17-1-1960 Κυριακὴ ἑσπέρας, μὲ νέο τώρα τίτλο. Καταγραφὴ καὶ σύντμησις 12-12-2022.

Τὸ φυλλάδιο διανέμεται ἀπὸ τὸν Ἱεραποστολικὸ Σύλλογο Κυριακή, τηλ: 23510 22183 – Κατερίνη,
μὲ τὴν εὐλογία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.
Στὸ διαδίκτυο στὸν ἱστότοπο: http://iskiriaki.com

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεία Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 –imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ΄ - Ἔτος Μ΄ Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2529	Τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν Δευτέρα 30 Ἰανουαρίου 2023	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης

Μαθηταὶ ἄριστοι

Σήμερα, ἀγαπητοί μου, εἶνε ἑορτή· ἑορτὴ τῶν **γραμμάτων**. Ὄχι ἁπλῶς τῶν γραμμάτων, ἀλλὰ προσθέτω· τῶν **ἑλληνικῶν** γραμμάτων· προσθέτω ἀκόμη μία λέξι· ἑορτὴ τῶν **χριστιανικῶν** ἑλληνικῶν γραμμάτων. Ἐκπρόσωποι τῆς Χριστιανικῆς Ἑλληνικῆς παιδείας, ποὺ ἐνσαρκώνουν ὅσο κανείς ἄλλος τὰ ἰδανικά της, εἶνε **οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι**, οἱ προστάται τῶν χριστιανικῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων. Παντοῦ τὸ ἔθνος μας, στὴν Ἑλλάδα καὶ στὸν ἀπόδημο Ἑλληνισμό, ὅπου ὑπάρχει ἑλληνικὴ παροικία, τιμᾷ ἀνέκαθεν τὴν ἱερὰ μνήμη τους.

Πολλὲς φορὲς μιλήσαμε γι᾽ αὐτούς. Τώρα τὸ θέμα μας θὰ εἶνε, οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι ὡς **πρότυπα - ὑποδείγματα μαθητῶν**.

* * *

Κανένας σοφός, ἀγαπητοί μου, δὲν γεννήθηκε σοφός. Κάθε ἄνθρωπος ποὺ ἔρχεται στὸν κόσμο κολυμπᾷ στὴν ἄγνοια, ἀγνοεῖ τὰ πάντα. Σιγὰ - σιγὰ ἀποκτᾷ γνώσεις, γίνεται σοφός, φτάνει στὸν κολοφῶνα τῆς σοφίας μὲ μεγάλο κόπο. Γιὰ νὰ γίνῃ κανεὶς ἐπιστήμονας, εἶνε ἀπαραίτητα δύο πράγματα· **εὐφυΐα** καὶ **παιδεία**. Ὅπως ἕνα χωράφι, γιὰ ν᾽ ἀποδώσῃ, πρέπει νά ᾽νε **γόνιμη γῆ** ἀλλὰ καὶ νὰ ὑποστῇ βαθειὰ **καλλιέργεια**, μὲ κόπους καὶ ἱδρῶτες, ἔτσι καὶ τὸ πιὸ εὐφυὲς πνεῦμα, ἐὰν δὲν τοῦ δοθῇ παιδεία, ἐὰν δὲν δεχθῇ καλλιέργεια, δὲν ἀναπτύσσεται.

Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι ἦταν ἐκ φύσεως ἰσχυρὰ πνεύματα, ἀλλὰ χρειάστηκε καὶ ἀπὸ μέρους τους κόπος πολύς, μακρὸς χρόνος μαθητείας στὰ θρανία, γιὰ ν᾽ ἀναδειχθοῦν καὶ οἱ ἴδιοι διδάσκαλοι. Πρὶν γίνουν, δηλαδή, σοφοὶ διδάσκαλοι, στάθηκαν **μαθηταὶ ἄριστοι**.

Καὶ **ποιοί ἦταν οἱ διδάσκαλοί τους;**

● Πρῶτοι διδάσκαλοι τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, διδάσκαλοι ποὺ ἡ ἀνάμνησί τους ἔμεινε ἱερὴ καὶ ἀλησμόνητη μέχρι τέλους τῆς ζωῆς τους, ἦταν **οἱ μητέρες τους**. Δὲν θὰ εἴχαμε σήμερα τοὺς ἁγίους αὐτούς, ἐὰν δὲν ὑπῆρχαν οἱ τρεῖς ἐκεῖνες ἅγιες γυναῖκες, οἱ ἡρωίδες ποὺ ἡ Ἱστορία διέσωσε τὰ ὀνόματά τους. Ἡ μητέρα τοῦ μεγάλου Βασιλείου λεγόταν **Ἐμμέλεια**· γέννησε 9 παιδιά, ἐκ τῶν ὁποίων 3 ἀφιερώθησαν ἐξ ὁλοκλήρου στὴν ὑπηρεσία τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ μητέρα τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ θεολόγου λεγόταν **Νόννα**. Καὶ ἡ μητέρα τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου λεγόταν **Ἀνθοῦσα**, σύζυγος στρατηγοῦ, ἡ ὁποία 18 ἐτῶν ἔμεινε χήρα, δὲν θέλησε δεύτερο γάμο, ἀλλ᾽ ἀφωσιώθηκε στὴν διαπαιδαγώγησι τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ της. Ὁ ἐθνικὸς Λιβάνιος θαυμάζοντάς την εἶπε· *«Βαβαί, οἵαι παρὰ Χριστιανοῖς γυναῖκές εἰσιν»*· ὦ τί σπουδαῖες γυναῖκες ὑπάρχουν στοὺς Χριστιανούς!

Οἱ μητέρες αὐτὲς μαζὶ μὲ τὸ γάλα **πότισαν** τὰ παιδιά τους καὶ **τὰ νάματα τῆς πίστεως**· ἔμαθαν τὰ χεράκια τους νὰ σημειώνουν τὸ σταυρό, τοὺς ἔμαθαν νὰ ψελλίζουν προσευχὲς στὸν Κύριο, φύτεψαν στὸ νοῦ καὶ στὴν καρδιά τους τὰ ἱερὰ γράμματα τοῦ Χριστοῦ. Κι ὅ,τι φυτέψῃ ἡ μάνα, μένει μέχρι τέλους τῆς ζωῆς μας.

● Καθὼς εἶχαν πόθο γνώσεως, δεύτεροι διδάσκαλοί τους, ἔγιναν **οἱ σοφοὶ τῶν σχολῶν** Ἀντιοχείας, Ἀλεξανδρείας, Ἀθηνῶν· φιλόσοφοι, μαθηματικοί, ἀστρονόμοι, ἰατροὶ κ.λπ..

Ταξίδεψαν οἱ τρεῖς ἅγιοι πατέρες καὶ **πῆγαν στὰ κέντρα αὐτά**. Ὁ Γρηγόριος μάλιστα ταξιδεύοντας κινδύνεψε νὰ ναυαγήσῃ στὸ πέλαγος τῆς Δωδεκανήσου καὶ τότε ἔταξε· Κύριε, σῶσε με καὶ θ᾽ ἀφιερωθῶ σ᾽ ἐσένα!

Φοιτηταὶ στὴν Ἀθήνα, ὑποδείγματα σεμνότητος, ὁ Γρηγόριος καὶ ὁ Βασίλειος συνδέθηκαν μὲ στενὴ φιλία, σὰν μιὰ ψυχὴ σὲ δύο σώματα. Μέσα στὸ διεφθαρμένο εἰδωλολατρικὸ περιβάλλον οἱ δύο νέοι, ἡλικίας τότε 18 - 20 ἐτῶν, ἀπεῖχαν ἀπὸ κακὲς συνήθειες, τέρψεις, διασκεδάσεις, ἀθλητικοὺς ἀγῶνες κ.λπ., ποὺ ἐπιδίδονταν οἱ λάτρεις τοῦ Βάκχου καὶ τῆς Ἀφροδίτης, καὶ ἔμειναν ἀνέπαφοι ἀπὸ κάθε μολυσμό, λούλουδα ἀνάμεσα σὲ ἀγκάθια. Δύο μόνο δρόμους ἤξεραν, ἐκείνους ποὺ ὡδηγοῦσαν ἢ στὴ σχολὴ ἢ στὸ ναὸ τοῦ Κυρίου.

● Πρῶτοι λοιπὸν διδάσκαλοί τους οἱ ἅγιες μητέρες, δεύτεροι οἱ σοφοὶ τῶν σχολῶν, καὶ τρίτοι; Μπορεῖτε νὰ τὸ φανταστῆτε τώρα, στὸν αἰῶνα αὐτὸν τῆς διαφθορᾶς ποὺ ζοῦμε, ποιός ὑπῆρξε τρίτος διδάσκαλός τους; **Ἡ ἔρημος!** Ναί, ἡ ἔρημος. Μετὰ ἀπὸ τὶς σπουδές, στὶς ὁποῖες ἀρίστευσαν καὶ ἀναδείχθηκαν περιζήτητοι ῥήτορες καὶ δικηγόροι στὴν Ἀντιόχεια καὶ στὴν Καισάρεια, ἐγκατέλειψαν τὸ κοσμικὸ ἐπάγγελμα, στὸ ὁποῖο θὰ διέπρεπαν, καὶ ἀποχώρησαν στὴν ἡσυχία τῆς ἐρήμου. Τί ἔκαναν ἐκεῖ; Ἔσκαβαν τὴ γῆ καὶ **μελετοῦσαν** ἀπερίσπαστοι. Κατέφαγαν πρὸ παντὸς ἕνα βιβλίο, τὴν **ἁγία Γραφή**, Παλαιὰ καὶ Καινὴ Διαθήκη.

Ἔδειξαν οἱ τρεῖς αὐτοὶ πατέρες, ὅτι **τὰ μαθήματα δὲν σταματοῦν στὶς διακοπές**. Ἂν δῆτε μαθητὴ ἢ σπουδαστή, ποὺ περιμένει πότε θά ’ρθουν οἱ διακοπὲς γιὰ νὰ πετάξῃ σὲ μιὰ γωνιὰ τὰ βιβλία, γράψτε ἀλλοίμονο. Αὐτὸς ποὺ ἀγαπᾷ τὴ γνῶσι μελετᾷ διαρκῶς· καὶ μετὰ τὸ ἀπολυτήριο καὶ μετὰ τὸ πτυχίο. Ἡ ἐπιστήμη εἶνε πέλαγος ἀπέραντο. Οἱ καλοὶ ἐργάτες της σκάβουν συνεχῶς στὸ μεταλλεῖο τοῦ πνεύματος, καὶ συλλέγουν ψήγματα σοφίας. Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι μελετοῦσαν συνεχῶς. Σ’ αὐτοὺς ἔχει ἐφαρμογὴ τὸ προγονικὸ ῥητό μας *«γηράσκω ἀεὶ διδασκόμενος»* (Σόλων ὁ Ἀθηναῖος· ἐν Πλουτάρχου [Vitae Parallelae-Teubner] «Σόλων», κεφ. ΙΙ καὶ XXXI· Μιχ. Ἰατροῦ, Πόθεν καὶ διατί σ. 109).

● Προσθέτω καὶ τοῦτο, γιὰ νὰ δοῦμε τὸ μεγαλεῖο τους. Τέταρτος δάσκαλός τους ἦταν **ὁ θεῖος ἔρωτας**. Ἔχει θέλγητρο ἡ γνῶσι. Εἶνε ὡραῖο, νέε μου, τὴν ὥρα ποὺ ὁ ἄλλος χαζεύει σὲ μάταια κάλλη ἢ φανατίζεται ἀπὸ βάρβαρα ἀθλήματα ἢ σπάει πιάτα σὲ νυχτερινὰ κέντρα ἢ ναρκώνεται μὲ οὐσίες, ἐσὺ νὰ μελετᾷς.

Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι **ἦταν ἐρασταὶ** τῆς γνώσεως. Ἀλλ’ ἐὰν μιὰ φορὰ ἦταν ἐρασταὶ τῆς γνώσεως, ἦταν ἑκατὸ φορὲς ἐρασταὶ – τίνος· **τῆς ἀρετῆς**. Τὸ εἶπε καὶ ἀρχαῖος φιλόσοφός μας· *«Πᾶσα ἐπιστήμη, χωριζομένη δικαιοσύνης καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς, πανουργία, οὐ σοφία φαίνεται»* (Πλάτ., Μενέξενος 247 Α· Μιχ. Ἰατροῦ, Πόθεν καὶ διατί σ. 139). Γι’ αὐτὸ οἱ τρεῖς ἱεροὶ πατέρες περισσότερο ἀπὸ τὴ γνῶσι ἦταν ἐρασταὶ τῆς **ἁγιότητος**· καλλιέργησαν τὸ νοῦ, ἀλλὰ πρὸ πάντων καθάρησαν τὴν καρδία, καλλιέργησαν τὸν ψυχικό τους κόσμο καὶ ἀναδείχθηκαν χαρακτῆρες ἀδαμάντινοι.

Γιὰ νὰ ἐκφράσω τὴ **διαφορὰ μεταξὺ γνώσεως καὶ ἁγιότητος**, σᾶς λέω· δῶστε μου ἕνα γραμμάριο ἁγιωσύνης καὶ σᾶς χαρίζω ὅλα τὰ πτυχία τῶν πανεπιστημίων τοῦ κόσμου. Σήμερα τὰ κεφάλια τῶν ἀνθρώπων ἔγιναν ἐγκυκλοπαιδικὰ λεξικά, ὁ νοῦς τους ἀσφυκτιᾷ ἀπὸ γνώσεις, ἀλλὰ ἡ καρδιά τους στέγνωσε, ξεράθηκε, σκλήρυνε, ἔγινε πέτρα. Λοιπόν, ὅσο ἀξίζει ἕνα γραμμάριο ἁγιότητος δὲν ἀξίζει ἕνας τόμος ἀνθρωπίνης γνώσεως. Χρειαζόμαστε καὶ ἐπιστήμονες, πρὸ παντὸς ὅμως ἔχουμε ἀνάγκη ἀπὸ ἁγίους ποὺ μιλᾶνε μὲ τὸ Θεό.

Παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος, ἐπιδοθῆτε στὶς ἐπιστῆμες, νὰ μαλλιάσῃ ἡ καρέκλα σας στὴ μελέτη· μὴ μένετε πίσω ἀπὸ ἄλλους, ποὺ ὅταν ἐμεῖς χτίζαμε Παρθενῶνας ἐκεῖνοι κοιμοῦνταν πάνω στὰ δέντρα κ’ ἔτρωγαν βελανίδια. Μὴ γελαστῆτε ὅμως καὶ θεοποιήσετε τὴν ἐπιστήμη· **ἀντιληφθῆτε τὴν ὑπεροχὴ** τῆς ἀρετῆς καὶ παραπάνω ἀπὸ τὴ γνῶσι **ἀγαπῆστε τὴν ἁγιότητα**. Οἱ πρόγονοί μας, οἱ θεμελιωταὶ τῶν ἐπιστημῶν, ἀντελήφθησαν τὴν ὑπεροχὴ τοῦ Εὐαγγελίου καὶ πίστεψαν στὸ Χριστὸ ποὺ κήρυξε ὁ ἀπόστολος Παῦλος στὸν Ἄρειο πάγο.

Γιὰ νὰ δῆτε τὴ διαφορὰ μεταξὺ γνώσεως καὶ ἀρετῆς, ἀναφέρω τὸ ἑξῆς. Μαζὶ μὲ τοὺς δύο ἐκ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, τὸν Βασίλειο καὶ τὸν Γρηγόριο, καθόταν στὰ θρανία – ποιός· **ὁ Ἰουλιανὸς ὁ παραβάτης**. Ἦταν νέος εὐγενὴς καὶ εὐφυής. Τελείωσαν μαζὶ τὶς σπουδὲς ἀκούγοντας τοὺς ἴδιους δασκάλους. Αὐτὸς ὅμως κατόπιν ἐγκολπώθηκε τὴν εἰδωλολατρία καὶ ὅταν ἔγινε βασιλεὺς θέλησε νὰ ἐπαναφέρῃ τὴ θρησκεία τῶν εἰδώλων. Εἶχε τέλος ἄδοξο. Τί τὸν ὠφέλησε λοιπὸν ἡ γνῶσις, ἡ ἐπιστήμη;

Τὸ ἀνώτερο συνεπῶς δὲν εἶνε τὰ γράμματα. Δὲν περιφρονοῦμε τὰ γράμματα. Ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλὸς ἵδρυσε σχολεῖα καὶ προέτρεπε, νὰ μαθαίνουν τὰ Ἑλληνόπουλα γράμματα· πάνω ἀπὸ τὰ γράμματα ὅμως νὰ μαθαίνουν τὴν πίστι τὴν ὀρθόδοξο. Ἂν αὐτὴ τὴν ὥρα **ἡ ἀνθρωπότης κινδυνεύῃ**, δὲν κινδυνεύει ἀπὸ τοὺς ἀγράμματους τσοπάνους τῆς Πίνδου· κινδυνεύει ἀπὸ τοὺς ἐπιστήμονες ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ξεχώρισαν τὴν ἐπιστήμη ἀπὸ τὴν ἀρετή, κινδυνεύει **ἀπὸ τὰ ἄθεα γράμματα**. Ὁ Παπουλάκος προφήτευσε, ὅτι τὰ ἄθεα γράμματα θὰ καταστρέψουν τὸν κόσμο. Ἐπιστήμονες, μεγαλοφυΐες μὲ γνώσεις, μὲ φαντασία, μὲ εὐστροφία, εἶνε αὐτοὶ ποὺ μποροῦν τώρα μὲ τὸ πάτημα ἑνὸς κουμπιοῦ νὰ καταστρέψουν τὴν ἀνθρωπότητα.

* * *

Τελειώνοντας στρέφομαι **πρὸς τοὺς νέους μας**. Παιδιά μου, μακριὰ ἀπὸ τὰ κέντρα διαφθορᾶς. Ἀφοσιωθῆτε στὴ μελέτη καὶ τὶς σπουδές σας. Μὴ παρασύρεστε ἀπὸ ὑλιστικὲς καὶ ἀθεϊστικὲς ἰδέες. Καλλιεργεῖτε ὅπως οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι τὴν ἐπιστήμη καὶ φυλάξτε ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ τὴν ὀρθόδοξο πίστι μας· ἀμήν.

(†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος

Ἀπομαγνητοφωνημένη ὁμιλία, ἡ ὁποία ἔγινε στὸν ἱ. ναὸ Ἁγ. Παντελεήμονος Φλωρίνης πιθανὸν τὴν 30-1-1970 μὲ νέο τώρα τίτλο. Καταγραφὴ καὶ σύντμησις 9-12-2022.

Τὸ φυλλάδιο διανέμεται ἀπὸ τὸν Ἱεραποστολικὸ Σύλλογο Κυριακή, τηλ: 23510 22183 – Κατερίνη,
μὲ τὴν εὐλογία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.
Στὸ διαδίκτυο στὸν ἱστότοπο: http://iskiriaki.com